

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ในบทนี้ได้ลำดับการนำเสนอไว้ดังนี้ คือ ความมุ่งหมายในการวิจัย สมมติฐานการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะทั่วไป และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์

สมมติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ ดังนี้
ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ที่มีอายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ต่างกัน มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาประชากรจากครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 3,980 คน กลุ่มตัวอย่างได้นำตารางของแคชชีและมอร์แกน (Krejcie, & Morgan) มากำหนดซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 351 คน แต่เพื่อลดความคลาดเคลื่อนให้เหลือน้อยที่สุด ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน แยกเป็นครูโรงเรียนรัฐบาล จำนวน 278 คน และครูโรงเรียนเอกชน จำนวน 102 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในการวิจัย แล้วดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 380 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเปรียบเทียบคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ วิเคราะห์โดยการหาความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) และในกรณีที่มีความแตกต่างได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe' method)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ส่วนมากเป็นเพศหญิง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีประสบการณ์ 21-30 ปี และวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี

2. คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายมาตรฐาน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 มาตรฐาน และอยู่ในระดับมาก 10 มาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 มาตรฐานแรก ได้แก่ มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และมาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน ตามลำดับ

3. คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกเป็นรายข้อ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่

ข้อ 38 ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆกับผู้ร่วมงานด้วยความเต็มใจ ข้อ 36 ให้เกียรติ เคารพสิทธิของเพื่อนร่วมงานในการแสดงความคิดเห็น ข้อ 35 มีบุคลิกภาพ การแต่งกาย กิริยวาจา เหมาะสมกับความเป็นครู และข้อ 37 ยอมรับความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงาน ตามลำดับ อยู่ในระดับมาก 42 ข้อ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 3 เผยแพร่ความรู้ เอกสาร ตำรา ผลงานทางวิชาการและสื่อต่างๆ

4. คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาราย มาตรฐาน พบว่า

ครูอายุไม่เกิน 30 ปี มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ อยู่ใน ระดับมาก 11 มาตรฐาน

ครูอายุ 31-40 ปี มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือ กับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก 10 มาตรฐาน

ครูอายุ 41-50 ปี มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมาก 10 มาตรฐาน

ครูอายุ 51 ปีขึ้นไป มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐาน ที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมาก 10 มาตรฐาน

5. คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายมาตรฐาน พบว่า

ครูที่มีวุฒិการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด 12 มาตรฐาน ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับ ผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้ เต็มตามศักยภาพและมาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่าง สร้างสรรค์และมาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมาก 10 มาตรฐาน ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ อยู่เสมอ

ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์และมาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมาก 10 มาตรฐาน ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ อยู่เสมอ

6. คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายมาตรฐาน พบว่า

ครูที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 10 ปี มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก 11 มาตรฐาน ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

ครูที่มีประสบการณ์ 11-20 ปี มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก 11 มาตรฐาน ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

ครูที่มีประสบการณ์ 21-30 ปี มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ และมาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมาก 10 มาตรฐาน ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

ครูที่มีประสบการณ์ 31 ปีขึ้นไป มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ และมาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมาก 10 มาตรฐาน ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

7. การเปรียบเทียบ คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 มีดังนี้

7.1 การเปรียบเทียบคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ พบว่า ครูที่มีอายุต่างกัน มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ไม่แตกต่างกัน

7.2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่ 1 การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพครูอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มี

ประสิทธิภาพอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์และมาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า มาตรฐานที่ 1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู แตกต่างกับครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีระดับการปฏิบัติมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มาตรฐานที่ 5 ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู แตกต่างกับครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีระดับการปฏิบัติมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มาตรฐานที่ 8 ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีมีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู แตกต่างกับครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีมีระดับการปฏิบัติมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มาตรฐานที่ 9 ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีมีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู แตกต่างกับครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีมีระดับการปฏิบัติมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และมาตรฐานที่ 12 ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู แตกต่างกับครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีระดับการปฏิบัติมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

7.3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่ 1 การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพครูอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพและมาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า มาตรฐานที่ 1 ครูที่มีประสบการณ์ 41-50 ปี มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 30 ปี โดยครูที่มีประสบการณ์ 41-50 ปี มีระดับการปฏิบัติมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 30 ปี มาตรฐานที่ 3 ครูที่มีประสบการณ์ 41-50 ปี มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 30 ปี โดยครูที่มีประสบการณ์ 41-50 ปี มีระดับการปฏิบัติมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 30 ปี และครูที่มีประสบการณ์ 31-40 ปี มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 30 ปี โดยครูที่มีประสบการณ์ 31-40 ปี มีระดับการปฏิบัติมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 30 ปี มาตรฐานที่ 8 ครูที่มีประสบการณ์ 51 ปีขึ้นไปมีคุณลักษณะตาม

เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 30 ปี โดยครูที่มีประสบการณ์ 51 ปีขึ้นไป มีระดับการปฏิบัติมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 30 ปี และครูที่มีประสบการณ์ 41-50 ปี มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 30 ปี โดยครูที่มีประสบการณ์ 41-50 ปี มีระดับการปฏิบัติมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 30 ปี

อภิปรายผล

จากการวิจัยคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 มีสิ่งที่ค้นพบและนำเสนออภิปรายได้ดังนี้

1. คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

1.1 คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยภาพรวม มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ พบว่าอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้เพราะว่า ภารกิจของครูคือการสร้างเยาวชนให้มีคุณภาพ อาชีพครูนับว่าเป็นอาชีพสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องทำหน้าที่อบรมปมเพาะนิสัยให้ความรู้แก่นักเรียน นอกจากจะให้ความรู้ทางวิชาการแล้ว ยังต้องปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ครูจึงต้องประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีตลอดเวลา ยี่สิบสี่ชั่วโมงไม่ใช่เฉพาะเวลาราชการเท่านั้น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (2543, หน้า 10) ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒความตอนหนึ่งว่า

“...ผู้ฉลาดย่อมรู้ธรรมชาติของเด็ก ว่าเด็กวัยใด ลักษณะใด ชอบการฝึกหัดอบรมแบบใด เขาย่อมสังเกตทราบว่า เด็กวัยหนึ่งต้องหัด ต้องประคับประคองให้ทำ จึงจะได้ผล อีกวัยหนึ่งต้องเคี่ยวเข็ญ ต้องบังคับ ต้องกวัดขั้นให้ทำจึงจะได้ผลอีกวัยหนึ่งต้องแสดงเหตุผิดชอบชั่วดีให้เห็นก่อน เพื่อชักนำให้ทำ จึงจะได้ผล แต่ไม่ว่าจะสอนเด็กวัยใด ลักษณะใด ผู้สอนจะต้องลงมือประพฤติเป็นตัวอย่างด้วยตนเองให้ให้เห็นได้ดูลงมือตลอดเวลาโดยไม่ละเลยความประพฤติปฏิบัติที่ต้องการจะให้เกิดมีในตัวเด็ก เป็นอันขาด ไม่ว่านจะเป็นข้อปฏิบัติเล็กน้อย ปลีกย่อยเพียงใด...”

1.2 คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 พิจารณารายมาตรฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับที่ 1 คือ มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ทั้งนี้เนื่องจากครูเห็นความจำเป็น

ของความร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และสภาวะทางสังคม ทำให้ครูต้องพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ ความสามารถ ทักษะและความชำนาญ มีเจตนาที่ดีในการทำงานร่วมกันเพื่อยกระดับคุณภาพการปฏิบัติงาน มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้นโดยเข้ารับการประชุมอบรม สัมมนาทางวิชาการอยู่เสมอ อันจะส่งผลไปถึงการปรับปรุงการเรียนการสอน และยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ดังที่ยีนต์ ชุ่มจิต (2541, หน้า 173) กล่าวว่า การยกระดับวิชาชีพต้องจัดให้ครูได้มีโอกาสร่วมประชุม สัมมนา อบรมดูงานหรือศึกษาต่อเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นการกระทำที่ยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู

1.3 คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เป็นลำดับที่ 1 คือ ข้อ 38 ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆกับผู้ร่วมงานด้วยความเต็มใจ ทั้งนี้เพราะว่าครูตระหนักถึงความสำคัญของการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับในความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาและร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้นร่วมกัน สอดคล้องกับ คณิงใจ กฤษณา (2547, หน้า 157) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า มาตรฐานการร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ การปฏิบัติของครูอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความฉลาดทางอารมณ์ รับฟังความคิดเห็นและตอบสนองผู้อื่นอย่างเหมาะสม มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

2.1 คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ไม่แตกต่างกัน ดังนี้

2.1.1 คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะว่าโอกาสที่บุคคลจะเข้ามาเป็นครูในแต่ละตำแหน่งนั้น ต้องผ่านการสรรหาอย่างเป็นระบบ มีกฎ ระเบียบขององค์กรรองรับ เมื่อได้ดำรงตำแหน่งตามบทบาทหน้าที่แล้ว ยังต้องได้รับการเตรียมความพร้อมที่เหมาะสม มีการอบรม สัมมนา เรียนรู้แนวทางในการปฏิบัติ ตามบทบาท ตามกรอบการทำงาน มีการรับนโยบาย แนวทางในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา อาศัยการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม จึงต้องเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายสอดคล้องกับ สมชาย เทพแสง (2546, หน้า 13) กล่าวว่า

การสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร ช่วยสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อหน่วยงานเป็นทางด้านจิตวิทยาทำให้ทุกคนเกิดการยอมรับ ศรัทธา เมื่อพิจารณาเป็น ายมาตรฐาน พบว่า ครูที่มีอายุ 31-40 ปี มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับที่ 1 คือ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ทั้งนี้เพราะว่า ครูมีหน้าที่สำคัญคือ การให้การอบรมสั่งสอนนักเรียน ครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีความประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ชูศรี พุทธเจริญ (2542, บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า ครูสังกัดเทศบาลมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาจรรยาบรรณของครูมากที่สุด ด้านการส่งเสริมให้ครู ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์

2.2 คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 แตกต่างกัน ดังนี้

2.2.1 คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกัน ครูที่มีวุฒิมัธยมศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า ครูที่มีวุฒิมัธยมศึกษาปริญญาตรีและวุฒิมัธยมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยพิจารณารายมาตรฐาน มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพครูอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ครูที่มีวุฒิมัธยมศึกษาปริญญาตรี คะแนนเฉลี่ยมากกว่าครูที่มีวุฒิมัธยมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีโดยพิจารณารายมาตรฐาน มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นอย่างสร้างสรรค์ และครูที่มีวุฒิมัธยมศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คะแนนเฉลี่ยมากกว่า ครูที่มีวุฒิมัธยมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยพิจารณารายมาตรฐาน มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ทั้งนี้เพราะว่า อาชีพครูนับว่าเป็นอาชีพที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในฐานะผู้ให้การศึกษาของชาติ และในปัจจุบันวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องใช้เวลาศึกษาวิทยการ และฝึกฝนให้มีความชำนาญจึงจะทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.2 คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ ครูที่มีประสบการณ์ 41-50 ปี คะแนนเฉลี่ยมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 30 ปี โดยพิจารณารายมาตรฐาน มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพครูอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และครูที่มีประสบการณ์ 31-40 ปี คะแนนเฉลี่ยมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 30 ปี โดยพิจารณารายมาตรฐาน มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ทั้งนี้เพราะว่าการปฏิบัติตนตามบทบาท ตามกรอบการทำงานและประสบการณ์ของครูได้สร้างสมตามงานตามตน ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ครูต้องมีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ถาวร ครูและนักเรียนมีการเรียนรู้ร่วมกัน ครูจึงต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า ย่อมได้รับการอบรม สัมมนาทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ศักยภาพในการตัดสินใจ การมุ่งมั่นพัฒนานักเรียนและการปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย การประพฤติตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ จำนวน อติวัฒน์สิทธิ์ (2545, หน้า 88) กล่าวว่า การศึกษาไม่ว่าจะเป็นรูปไหนก็ตาม จะมีความสำคัญต่อชีวิตเป็นอย่างมาก เป็นสิ่งช่วยให้บุคคลมีความรู้ เสริมสร้างประสบการณ์ มีความสามารถใช้ความรู้พัฒนาตนเองและพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้เจริญก้าวหน้าอย่างเป็นที่พึงพอใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ควรจัดให้มีกิจกรรม การพัฒนาสื่อการเรียน การสอน การจัดทำแผนการสอน การผลิตผลงานทางวิชาการให้มีคุณภาพ เผยแพร่ผลงาน ทางวิชาการ การใช้สื่อเทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิเคราะห์ สังเคราะห์กิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

1.2 จากผลการวิจัยครั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารโรงเรียน ควรนำผลการศึกษาคคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ไปสร้างความตระหนักให้กับครู เห็นความสำคัญของการปฏิบัติคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู เพื่อให้เกิดความเข้าใจ หากมาตรฐานใด มี การปฏิบัติน้อยควรพัฒนาและปรับปรุงตนเองให้มีการปฏิบัติมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ประสบความสำเร็จและมีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับมาตรฐานวิชาชีพครู

1.3 จากการวิจัยครั้งนี้ ควรมีการประเมินครูผู้สอน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู เพื่อพิจารณาผลการปฏิบัติงานประกอบการพิจารณาการย้าย การเลื่อนขั้นเงินเดือนและการเลื่อนวิทยฐานะในโอกาสต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาคคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 มีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

2.1 จากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยใช้องค์ประกอบคุณลักษณะของครู ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537 ปรับปรุงเพิ่มเติม พ.ศ. 2544 จำนวน 12 มาตรฐาน ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆ นอกเหนือจากผู้วิจัยศึกษา ที่ส่งผลต่อ คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

2.2 จากการวิจัยครั้งนี้ ควรศึกษาหาความสัมพันธ์ ระหว่างคุณลักษณะตาม เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูกับความพึงพอใจของผู้ร่วมงาน เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 จากการวิจัยครั้งนี้ ควรศึกษาเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของ ครูสังกัดหน่วยงานอื่น